

4. Základy společenských věd

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vzdelávací obor: **Občanský a společenskovední základ**
 Vzdelávací předmět: **Základy společenských věd**

2. Charakteristika vyučovacích předmětů

(základní kurz)

a) Obsahové, časové a organizační vymezení jednotlivých předmětů

Vyučovací předmět Základy společenských věd vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost vzdělávacího oboru Občanský a společenskovední základ z RVP VG.

V průběhu vzdělávání jsou začleněna průřezová témata RVP VG (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova).

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o podstatě lidské psychiky, o společnosti, posiluje své právní vědomí, v dějinách filozofie hledá názory, se kterými se chce, nebo nechce ztotožnit, v ideologiích odhaluje podstatu svého názoru na svět. Učí se klást otázky, pochybovat, a tak přirozeně podporovat pluralitu názorů v kontextu Evropy i světa. Prostřednictvím dějepisných znalostí kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi na aktuální otázky.

Cílem předmětu je naplnit představu žáků o jednotlivých oborech společenských věd.

Výuka se převážně uskutečňuje v kmenových třídách, ale i v multimediálních učebnách.

Výuka předmětu se realizuje metodami frontální, interaktivní i projektové výuky.

Základní kurz

Ročník	Hodinová dotace
1. ročník a kvinta	2
2. ročník a sexta	2
3. ročník a septima	2

Volitelné předměty

předmět	ročník	hodinová dotace
Společenskovední seminář	3., septima	2
	4., oktáva	3
Společenské vědy maturitní	4., oktáva	4
-Seminář pedagogické psychologie, pedagogiky a sociálních prací	4., oktáva	3
- Cvičení z filozofie a logiky		3
- Seminář státoprávní teorie a politologie		3

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Společenská podstata člověka Proces socializace Problémy v mezilidských vztazích Sociální komunikace Psychologie osobnosti Obecná psychologie Sociální psychologie Vývojové psychologie	ZK – 1. ročník VP – SVS 3. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropská integrace, historie vzniku Evropská unie, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Rada Evropy OECD a další hospodářské organizace	VP – SVS 4. ročník
Multikulturní výchova	Kultura- struktura a funkce, subkultura, akulturace, enkulturace	ZK – 1. ročník
Environmentální výchova	Environmentalismus jako politická ideologie Tvorba a ochrana životního prostředí jako jeden z globálních problémů	ZK – 2. ročník VP – SVS 4. ročník
Mediální výchova	Masmédia a jejich funkce ve společnosti Politická socializace a participace, výzkum veřejného mínění	ZK – 2. ročník

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žákům jsou nabízena společenskovědní témata, která zpracují individuálně formou seminárních prací, následně obhajobou a diskusí s ostatními. Žák pracuje s odbornou literaturou, čímž posiluje kompetence k učení
- Žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat. Pod vedením učitele žáci analyzují odborné politologické a filozofické texty a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům pomáhá s vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k prezentaci vlastních názorů. Formou debaty tyto kompetence posiluje. Učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovědních problémech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy, žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Pomáhá žákům při interpretaci nově získaných informací. Žák dostane prostor představit svoji hypotézu před skupinou

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Směřuje žáka k vytváření uceleného výkladu k zadaným či vybraným tématům

Kompetence sociální a personální

- Učitel uplatňuje týmovou práci a skupinové projekty. Seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a sebevědomí. Vytvoří pozitivní postoje k potřebám společnosti

Kompetence občanské

- Motivace ke sledování aktuální situace v oblasti politické, ekologické, sociální nebo ekonomické, nabízí žákům příležitost k diskusi. Učitel tak podněcuje žáky k zapojení do občanského života, např. účastí na charitativních, společenských či kulturních akcích. Na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství. Zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

Žák rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál, získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích

2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

a) ZÁKLADNÍ KURZ

**Vyučovací předmět: Základy
společenských věd**

Ročník: 1. ročník a kvinta

Očekávané výstupy	Obsah učiva	PT a TO
<p>Žák</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Objasní základní rozdíly v přístupech jak chápat svět ▪ Posoudí obsah a význam společenských věd 	<p>Úvod do společenských věd</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ humanitní vědy ▪ přírodní vědy ▪ filozofie a speciální vědy ▪ struktura společenských věd 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní pojmy prožívání a chování ▪ rozezná tradiční a moderní přístupy ke studiu psychiky ▪ rozliší psychické procesy, stavy a vlastnosti ▪ popíše fáze lidské ontogeneze ▪ využije nabyté vědomosti k sebepoznání ▪ uplatňuje vhodné způsoby k vyrovnání se s náročnými životními situacemi ▪ projevuje odolnost k výzvám k rizikovému životnímu stylu 	<p>Člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obecná psychologie ▪ přístupy ke studiu psychiky ▪ třídění psychických jevů ▪ etapy vývoje lidské psychiky ▪ struktura osobnosti ▪ psychické poruchy, stres, frustrace ▪ duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žák respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly mezi různými sociálními skupinami ▪ popíše význam začlenění jedince do společnosti ▪ uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ▪ porovnává své názory s názory jiných lidí, vrstevníků a médií 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ společenská podstata člověka ▪ proces socializace ▪ problémy v mezilidských vztazích ▪ mezilidská komunikace a masmédiá ▪ sociální struktura společnosti ▪ sociální skupiny ▪ sociální status a role ▪ sociální nerovnost ▪ sociální mobilita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV <p>Sociální komunikace</p>

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák</p>	<p>Obsah učiva</p>	<p>PT a TO</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozliší a porovná historické a současné formy států ▪ Vyloží podstatu demokracie 	<p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ teorie státu ▪ znaky státu ▪ teorie vzniku státu ▪ demokracie ▪ principy demokracie 	<p>VMEGS</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyloží funkci ústavy ▪ rozliší složky státní moci ▪ porovná úkoly orgánů státní moci ▪ obhajuje svá lidská práva ▪ respektuje lidská práva druhých 	<p>Ústavní pořádek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ústava jako nejvyšší zákon státu ▪ Principy demokratické ústavy ▪ Ústavní vývoj České republiky ▪ Ústava České republiky ▪ lidská práva – Listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovná programy vybraných politických stran ▪ objasní funkci koalice a opozice ▪ uvede příklady prostředků k vyjádření politických názorů občanů ▪ objasní, jakou funkci plní veřejnoprávní média 	<p>Politika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pojem politika a politický program ▪ politická koalice a opozice ▪ systém politických stran ▪ média, nezávislý tisk ▪ sociální struktura společnosti ▪ sociální skupiny ▪ sociální status a role ▪ sociální nerovnost ▪ sociální mobilita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV: Role médií v moderních dějinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše úlohu zájmových organizací ▪ popíše úlohu občanských hnutí v občanském životě 	<p>Občanská společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projevy demokratické kontroly 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV: Role médií v moderních dějinách

<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní funkci voleb a na příkladech vysvětlí rozdíly mezi volenými systémy 	<p>Volby a volební systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ parlamentní, krajské a komunální volby ▪ volby do Evropského parlamentu ▪ poměrný a většinový systém 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV: Role médií v moderních dějinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami ▪ uvede, které státní orgány vydávají předpisy ▪ rozliší subjekty práva ▪ rozezná, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení ▪ rozlišuje důležitá právní odvětví ▪ rozlišuje náplň činnosti orgánů právní ochrany 	<p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ právo jako minimum morálky ▪ druhy právních norem ▪ vývoj práva ▪ právní síla a právní řád ▪ právní řád České republiky ▪ fyzická a právnická osoba ▪ právní systém ▪ obsah jednotlivých právních odvětví ▪ státní zastupitelství, soudnictví, ombudsman, advokát, notář 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV: Role médií v moderních dějinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v občanském a rodinném právu ▪ přijímá právní podmínky dané pracovním procesem ▪ uvědomuje si rozdíly mezi státní správou a samosprávou ▪ rozlišuje trestný čin a přestupek ▪ vymezí podmínky trestní postžitelnosti občanů a uvede příklady postihu trestné činnosti 	<p>Právo v každodenním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občanský zákoník ▪ Zákon o rodině ▪ vybrané problémy z občanského a rodinného práva ▪ pracovní právo ▪ správní právo ▪ trestní právo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV: Role médií v moderních dějinách

Očekávané výstupy Žák	Obsah učiva	PT a TO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Objasní principy fungování tržní ekonomiky ▪ Popíše a srovná životní úroveň s využitím nástrojů hospodářské politiky ▪ Popíše daňový systém ▪ Posoudí výhody a nevýhody podnikání ▪ Popíše rozdíly pojmů podnikatel a zaměstnanec ▪ Popíše moderní formy bankovníctví 	<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vývoj ekonomického myšlení ▪ základní ekonomické pojmy ▪ tržní ekonomika ▪ základní tržní kategorie <p>Hospodářská politika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cíle a nástroje hospodářské politiky ▪ přechod ČR na TE ▪ právní formy podnikání 	<p>Člověk a svět práce (INT) - tržní ekonomika - národní ekonomika a úloha státu v ekonomice</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ hodnotí práci jako prostor pro seberealizaci ▪ objektivně hodnotí trh práce v regionu, v ČR a v Evropě 	<p>Trh práce a profesní volba</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vývojové trendy trhu práce ▪ Zlínský region a trh práce ▪ profesní volba 	<p>Člověk a svět práce (INT) - trh práce a profesní volba</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní odlišnost pohledu speciálních věd, náboženství a filozofie ▪ popíše podstatu filozofické otázky ▪ popíše, čím se zabývají jednotlivé filozofické disciplíny ▪ porozumí základním filozofickým pojmům ▪ na příkladech rozliší, jak se měnilo filozofické myšlení v průběhu dějin 	<p>Úvod do filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik filozofie ▪ základní filozofická otázka ▪ problematika ontologie,gnoseologie, filozofické antropologie, etiky a estetiky ▪ z dějin filozofie: předsokratovské školy, Sokrates, Platon, Aristoteles, helenismus, patristika, scholastika, renesance, empirismus, osvícenství, NKF 	<p>VMEGS: Žijeme v Evropě (INT)</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vzdělávací obor: **Občanský a společenskovední základ**
Semináře ze společenských věd

1. Charakteristika vyučovacích předmětů

a) Obsahové, časové a organizační vymezení jednotlivých předmětů

Vyučovací předmět Společenskovední seminář vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovední základ z RVP VG.

V průběhu vzdělávání jsou začleněna průřezová témata RVP VG (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova).

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o podstatě lidské psychiky, o společnosti, posiluje své právní vědomí, v dějinách filozofie hledá názory, se kterými se chce, nebo nechce ztotožnit, v ideologiích odhaluje podstatu svého názoru na svět. Učí se klást otázky, pochybovat, a tak přirozeně podporovat pluralitu názorů v kontextu Evropy i světa. Prostřednictvím dějepisných znalostí kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi na aktuální otázky.

Cílem předmětu je naplnit představu žáků o jednotlivých oborech společenských věd.

Výuka se převážně uskutečňuje v kmenových třídách, ale i v multimediálních učebnách.

Výuka předmětu se realizuje metodami frontální, interaktivní i projektové výuky, posíleny metodami diskuse, sestavením vlastní osobnostní křivky ve srovnání se sebereflexí, vypracováním seminárních prací na zadané téma s důrazem na vlastní obhajobu práce, s přihlédnutím k formální stránce práce – práce s odbornou literaturou, záznamem citací i studijní literatury. Součástí výuky jsou i exkurze do mešity, synagogy, do Ústavu sociální péče, Domovinky pro seniory, Dětského domova spojené s kulturními programy připravovanými žáky.

Předměty jsou určeny studentům, kteří mají zájem o společenskovední problematiku a chtějí se jí věnovat studiem na vysoké škole či v pomaturitních oborech, a proto budou ze Základů společenských maturovat.

Obsahem seminářů je systematické shrnutí a pohloubení vědomostí a dovedností získaných v hodinách ZSV. Semináře jsou zaměřeny teoreticky i prakticky, k jednotlivým vědám je přistupováno zevrubněji. Tento způsob umožňuje hlubší proniknutí do problematiky jednotlivých věd a současně učí kreativní práci. Hodinové dotace umožňují větší zapojení konkrétních příkladů k jednotlivým látkám, interpretaci textu. V plánu seminářů je práce s odbornou literaturou, návštěva různých sociálních institucí, práce s postiženými lidmi a seniory.

Volitelné předměty

předmět	ročník	hodinová dotace
Společenskovední seminář	3., septima	2
	4., oktáva	3
Občanský a společenskovední základ	4., oktáva	4
-Seminář pedagogické psychologie, pedagogiky a sociálních prací	4., oktáva	3
- Cvičení z filozofie a logiky		3
- Seminář státopravní teorie a politologie		3

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Společenská podstata člověka Proces socializace Problémy v mezilidských vztazích Sociální komunikace Psychologie osobnosti Obecná psychologie Sociální psychologie Vývojové psychologie Pedagogická psychologie Pedagogika	ZK – 1. ročník VP – Občanský a společenskovední základ VP – Občanský a společenskovední základ VP – SVS 3. ročník VP – SVS 4. ročník VP – SVS 4. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropská integrace, historie vzniku Evropská unie, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Rada Evropy OECD a další hospodářské organizace Politické doktríny a ideologie Mezinárodní vztahy Filozofické myšlení 19. a 20. století	VP – SVS 4. ročník VP – Občanský a společenskovední základ VP – Seminář státopravní teorie a politologie VP – Cvičení z filozofie a logiky VP – Občanský a společenskovední základ

Multikulturní výchova	Kultura- struktura a funkce, subkultura, akulturace, enkulturace Religionistika	ZK – 1. ročník VP – Občanský a společenskovední základ VP – SVS 4. ročník
Environmentální výchova	Environmentalismus jako politická ideologie Tvorba a ochrana životního prostředí jako jeden z globálních problémů	ZK – 2. ročník VP – Seminář státoprávní teorie a politologie
Mediální výchova	Masmédia a jejich funkce ve společnosti Politická socializace a participace, výzkum veřejného mínění	ZK – 2. ročník VP – Občanský a společenskovední základ

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žákům jsou nabízena společenskovední témata, která zpracují individuálně formou seminárních prací, následně obhajobou a diskusí s ostatními. Žák pracuje s odbornou literaturou, čímž posiluje kompetence k učení
- Žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat. Pod vedením učitele žáci analyzují odborné politologické a filozofické texty a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům pomáhá s vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k prezentaci vlastních názorů. Formou debaty tyto kompetence posiluje. Učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovedních problémech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy, žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Pomáhá žákům při interpretaci nově získaných informací. Žák dostane prostor představit svoji hypotézu před skupinou

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Směřuje žáka k vytváření uceleného výkladu k zadaným či vybraným tématům

Kompetence sociální a personální

- Učitel uplatňuje týmovou práci a skupinové projekty. Seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a přiměřené sebevědomí. Vytvoří pozitivní postoje k potřebám společnosti

Kompetence občanské

- Motivace ke sledování aktuální situace v oblasti politické, ekologické, sociální nebo ekonomické, nabízí žákům příležitost k diskusi. Učitel tak podněcuje žáky k zapojení do občanského života, např. účastí na charitativních, společenských či kulturních akcích. Na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství. Zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

- Žák rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál, získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vzdělávací obor: **Občanský a společenskovědní základ**
Vzdělávací předmět: **Společenskovědní seminář**

1. Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Společenskovědní seminář** vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ z RVP VG.

V průběhu vzdělávání jsou začleněna průřezová témata RVP VG (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova).

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o podstatě lidské psychiky, o společnosti, posiluje své právní vědomí, v dějinách filozofie hledá názory, se kterými se chce, nebo nechce ztotožnit, v ideologiích odhaluje podstatu svého názoru na svět. Učí se klást otázky, pochybovat, a tak přirozeně podporovat pluralitu názorů v kontextu Evropy i světa. Prostřednictvím dějepisných znalostí kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi na aktuální otázky.

Cílem předmětu je naplnit představu žáků o jednotlivých oborech společenských věd.

Výuka se převážně uskutečňuje v kmenových třídách, ale i v multimediálních učebnách.

Výuka předmětu se realizuje metodami frontální, interaktivní i projektové výuky, posíleny metodami diskuse, sestavením vlastní osobnostní křivky ve srovnání se sebereflexí, vypracováním seminárních prací na zadané téma s důrazem na vlastní obhajobu práce, s přihlédnutím k formální stránce práce – práce s odbornou literaturou, záznamem citací i studijní literatury. Součástí výuky jsou i exkurze do mešity, synagogy, do Ústavu sociální péče, Domovinky pro seniory, Dětského domova spojené s kulturními programy připravovanými žáky.

Předměty jsou určeny studentům, kteří mají zájem o společenskovědní problematiku a chtějí se jí věnovat studiem na vysoké škole či v pomaturitních oborech, a proto budou ze Základů společenských maturovat.

Obsahem seminářů je systematické shrnutí a pohloubení vědomostí a dovedností získaných v hodinách ZSV. Semináře jsou zaměřeny teoreticky i prakticky, k jednotlivým vědám je přistupováno zevrubněji. Tento způsob umožňuje hlubší proniknutí do problematiky jednotlivých věd a současně učí kreativní práci. Hodinové dotace umožňují větší zapojení konkrétních příkladů k jednotlivým látkám, interpretaci textu. V plánu seminářů je práce s odbornou literaturou, návštěva různých sociálních institucí, práce s postiženými lidmi a seniory.

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Společenská podstata člověka Proces socializace Problémy v mezilidských vztazích Sociální komunikace Psychologie osobnosti Obecná psychologie Sociální psychologie Vývojové psychologie Pedagogická psychologie Pedagogika	SVS 3. ročník SVS 4. ročník SVS 4. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropská integrace, historie vzniku Evropská unie, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Rada Evropy OECD a další hospodářské organizace Politické doktríny a ideologie Mezinárodní vztahy Filozofické myšlení 19. a 20. století	SVS 4. ročník
Multikulturní výchova	Kultura- struktura a funkce, subkultura, akulturace, enkulturace Religionistika	SVS 4. ročník
Environmentální výchova	Environmentalismus jako politická ideologie Tvorba a ochrana životního prostředí jako jeden z globálních problémů	
Mediální výchova	Masmédia a jejich funkce ve společnosti Politická socializace a participace, výzkum veřejného mínění	

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žákům jsou nabízena společenskovední témata, která zpracují individuálně formou seminárních prací, následně obhajobou a diskusí s ostatními. Žák pracuje s odbornou literaturou, čímž posiluje kompetence k učení
- Žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat. Pod vedením učitele žáci analyzují odborné politologické a filozofické texty a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům pomáhá s vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k prezentaci vlastních názorů. Formou debaty tyto kompetence posiluje. Učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovedních problémech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy, žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Pomáhá žákům při interpretaci nově získaných informací. Žák dostane prostor představit svoji hypotézu před skupinou

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Směřuje žáka k vytváření uceleného výkladu k zadaným či vybraným tématům

Kompetence sociální a personální

- Učitel uplatňuje týmovou práci a skupinové projekty. Seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a přiměřené sebevědomí. Vytvoří pozitivní postoje k potřebám společnosti

Kompetence občanské

- Motivace ke sledování aktuální situace v oblasti politické, ekologické, sociální nebo ekonomické, nabízí žákům příležitost k diskusi. Učitel tak podněcuje žáky k zapojení do občanského života, např. účastí na charitativních, společenských či kulturních akcích. Na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství. Zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

- Žák rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál, získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích

2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 3. ročník a septima

Očekávané výstupy	Obsah učiva	PT a TO
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní základní rozdíly v přístupech ke studiu psychiky ▪ rozezná jednotlivé složky psychiky 	Obecná psychologie <ul style="list-style-type: none"> ▪ přehled psychologických pojmů, ▪ přehled přístupů ke studiu psychiky ▪ třídění psychických jevů 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdůvodní vliv psychologických a konstitučních faktorů na vznik a vývoj osobnosti ▪ objasní typologii osobnosti ▪ na základě křivky osobnosti si vytvoří vlastní sebereflexi 	Psychologie osobnosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ psychologické pojetí osobnosti ▪ faktory ovlivňující osobnost ▪ struktura osobnosti ▪ prezentace a obhajoba seminárních prací 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší jednotlivé etapy vývoje lidské psychiky ▪ charakterizuje schopnosti a dovednosti zástupců jednotlivých vývojových etap ▪ učí se řešit konfliktní situace a snaží se vyvarovat chyb v sociální percepci 	Vývojová a sociální psychologie <ul style="list-style-type: none"> ▪ biologická a sociální determinace psychiky ▪ zákonitosti ontogeneze lidské psychiky ▪ stadia vývoje psychiky ▪ struktura sociálního styku ▪ chyby v sociální percepci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV: Sociální komunikace

Ročník: 4. ročník a oktáva

Očekávané výstupy	Obsah učiva	PT a TO
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší a porovná jednotlivé typy náboženství ▪ dokáže popsat podstatné atributy jednotlivých náboženství 	Religionistika <ul style="list-style-type: none"> ▪ typologie náboženství ▪ monoteistická náboženství ▪ polyteistická náboženství ▪ deismus a henoteismus ▪ problematika sekt ▪ prezentace a obhajoba seminárních prací 	VMEGS

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vzdělávací obor: **Občanský a společenskovědní základ**
Vzdělávací předmět: **Základy společenských věd**

1. Charakteristika vyučovacích předmětů

(volitelný předmět)

a) Obsahové, časové a organizační vymezení jednotlivých předmětů

Vyučovací předmět Základy společenských věd vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ z RVP VG.

V průběhu vzdělávání jsou začleněna průřezová témata RVP VG (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova).

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o podstatě lidské psychiky, o společnosti, posiluje své právní vědomí, v dějinách filozofie hledá názory, se kterými se chce, nebo nechce ztotožnit, v ideologiích odhaluje podstatu svého názoru na svět. Učí se klást otázky, pochybovat, a tak přirozeně podporovat pluralitu názorů v kontextu Evropy i světa. Prostřednictvím dějepisných znalostí kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi na aktuální otázky.

Cílem předmětu je naplnit představu žáků o jednotlivých oborech společenských věd.

Výuka se převážně uskutečňuje v kmenových třídách, ale i v multimediálních učebnách.

Výuka předmětu se realizuje metodami frontální, interaktivní i projektové výuky, posíleny metodami diskuse, sestavením vlastní osobnostní křivky ve srovnání se sebereflexí, vypracováním seminárních prací na zadané téma s důrazem na vlastní obhajobu práce, s přihlédnutím k formální stránce práce – práce s odbornou literaturou, záznamem citací i studijní literatury. Součástí výuky jsou i exkurze do mešity, synagogy, do Ústavu sociální péče, Domovinky pro seniory, Dětského domova spojené s kulturními programy připravovanými žáky.

Předmět je určen studentům, kteří mají zájem o společenskovědní problematiku a chtějí se jí věnovat studiem na vysoké škole či v pomaturitních oborech, a proto budou ze Základů společenských maturovat. Tento předmět si mohou vybrat v rámci státní maturitní zkoušky.

Obsahem semináře je systematické shrnutí vědomostí a dovedností získaných v hodinách ZSV. Seminář je zaměřen teoreticky i prakticky, k jednotlivým vědám je přístupováno zevrubněji. Tento způsob umožňuje hlubší proniknutí do problematiky jednotlivých věd a současně učí kreativní práci. Hodinové dotace umožňují větší zapojení konkrétních příkladů k jednotlivým látkám, interpretaci textu.

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Společenská podstata člověka Proces socializace Problémy v mezilidských vztazích Sociální komunikace Psychologie osobnosti Obecná psychologie Sociální psychologie Vývojové psychologie Pedagogická psychologie Pedagogika	4., oktáva
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropská integrace, historie vzniku Evropská unie, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Rada Evropy OECD a další hospodářské organizace Politické doktríny a ideologie Mezinárodní vztahy Filozofické myšlení 19. a 20. století	4., oktáva
Multikulturní výchova	Kultura- struktura a funkce, subkultura, akulturace, enkulturace Religionistika	4., oktáva
Environmentální výchova	Environmentalismus jako politická ideologie Tvorba a ochrana životního prostředí jako jeden z globálních problémů	4., oktáva
Mediální výchova	Masmédia a jejich funkce ve společnosti Politická socializace a participace, výzkum veřejného mínění	4., oktáva

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žákům jsou nabízena společenskovední témata, která zpracují individuálně formou seminárních prací, následně obhajobou a diskusí s ostatními. Žák pracuje s odbornou literaturou, čímž posiluje kompetence k učení
- Žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat. Pod vedením učitele žáci analyzují odborné politologické a filozofické texty a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům pomáhá s vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k prezentaci vlastních názorů. Formou debaty tyto kompetence posiluje. Učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovedních problémech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy, žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Pomáhá žákům při interpretaci nově získaných informací. Žák dostane prostor představit svoji hypotézu před skupinou

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Směřuje žáka k vytváření uceleného výkladu k zadaným či vybraným tématům

Kompetence sociální a personální

- Učitel uplatňuje týmovou práci a skupinové projekty. Seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a přiměřené sebevědomí. Vytvoří pozitivní postoje k potřebám společnosti

Kompetence občanské

- Motivace ke sledování aktuální situace v oblasti politické, ekologické, sociální nebo ekonomické, nabízí žákům příležitost k diskusi. Učitel tak podněcuje žáky k zapojení do občanského života, např. účastí na charitativních, společenských či kulturních akcích. Na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství. Zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

- Žák rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál, získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích

2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 4. ročník a oktáva

Očekávané výstupy Žák	Obsah učiva	PT a TO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žák respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly mezi různými sociálními skupinami ▪ popíše význam začlenění jedince do společnosti ▪ uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ▪ porovnává své názory s názory jiných lidí, vrstevníků a médií 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proces socializace a společenská podstata člověka ▪ problémy v mezilidských vztazích ▪ mezilidská komunikace a masmédiá ▪ sociální struktura společnosti ▪ sociální skupiny ▪ sociální status a role ▪ sociální nerovnost ▪ sociální mobilita 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní pojmy prožívání a chování ▪ rozezná tradiční a moderní přístupy ke studiu psychiky ▪ rozliší psychické procesy, stavy a vlastnosti ▪ popíše fáze lidské ontogeneze ▪ využije nabyté vědomosti k sebepoznání ▪ uplatňuje vhodné způsoby k vyrovnání se s náročnými životními situacemi ▪ projevuje odolnost k výzvám k rizikovému životnímu stylu 	<p>Člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obecná psychologie ▪ přístupy ke studiu psychiky ▪ třídění psychických jevů ▪ etapy vývoje lidské psychiky ▪ struktura osobnosti ▪ psychické poruchy, stres, frustrace ▪ duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší a porovná historické a současné formy států ▪ vyloží podstatu demokracie 	<p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ teorie státu ▪ znaky státu ▪ teorie vzniku státu ▪ druhy a formy států ▪ demokracie ▪ principy demokracie ▪ volby a volební systémy ▪ volby v ČR 	<p>VMEGS</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyloží funkci ústavy ▪ rozliší složky státní moci ▪ porovná úkoly orgánů státní moci ▪ obhajuje svá lidská práva ▪ respektuje lidská práva druhých 	<p>Ústavní pořádek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ústava jako nejvyšší zákon státu ▪ Principy demokratické ústavy ▪ Ústavní vývoj České republiky ▪ Ústava České republiky ▪ lidská práva – Listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami ▪ uvede, které státní orgány vydávají předpisy ▪ rozliší kogentní a dispozitivní právní normy ▪ rozezná, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení ▪ rozlišuje důležitá právní odvětví ▪ rozlišuje náplň činnosti orgánů právní ochrany 	<p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znaky právní normy ▪ struktura právní normy ▪ typy právních norem ▪ vývoj práva ▪ právní síla a právní řád ▪ právní řád České republiky ▪ fyzická a právnická osoba ▪ právní systém ▪ obsah jednotlivých právních odvětví 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV Role médií v moderních dějinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v občanském a rodinném právu ▪ přijímá právní podmínky dané pracovním procesem ▪ uvědomuje si rozdíly mezi státní správou a samosprávou ▪ rozlišuje trestný čin a přešůpek ▪ vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihu trestné činnosti 	<p>Právo v každodenním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občanský zákoník ▪ Zákon o rodině ▪ vybrané problémy z občanského a rodinného práva ▪ pracovní právo ▪ správní právo ▪ trestní právo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV: Role médií v moderních dějinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní principy fungování tržní ekonomiky ▪ popíše a srovná životní úroveň s využitím nástrojů hospodářské politiky ▪ popíše daňový systém ▪ posoudí výhody a nevýhody podnikání 	<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vývoj ekonomického myšlení ▪ ekonomické systémy ▪ výrobní faktory ▪ makroekonomické veličiny ▪ hospodářský cyklus ▪ hospodářská politika ▪ přechod ČR na tržní ekonomiku ▪ marketing a management 	<p>Člověk a svět práce (INT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tržní ekonomika - národní ekonomika a úloha státu v ekonomice

<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní odlišnost pohledu speciálních věd, náboženství a filozofie ▪ popíše podstatu filozofické otázky ▪ popíše, čím se zabývají jednotlivé filozofické disciplíny ▪ porozumí základním filozofickým pojmům ▪ na příkladech rozliší, jak se měnilo filozofické myšlení v průběhu dějin 	<p>Úvod do filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik filozofie ▪ základní filozofická otázka ▪ problematika ontologie,gnoseologie,filozofické ě antropologie, etiky a estetiky ▪ z dějin filozofie: předsokratovské školy,Sokrates, Platon, Aristoteles, helenismus, patristika, scholastika,renesance, empirismus, osvícenství, NKF ▪ filozofie 19. století ▪ filozofie 20. století ▪ české filozofické myšlení 	<p>VMEGS: Žijeme v Evropě (INT)</p>
---	---	--

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vzdělávací obory: **Občanský a společenskovědní základ**
Vzdělávací předmět: **Pedagogická psychologie**

1. Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Seminář z pedagogické psychologie, pedagogiky a sociální práce vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ z RVP VG.

V průběhu vzdělávání jsou začleněna průřezová témata RVP VG (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova).

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o podstatě lidské psychiky, o společnosti, Prostřednictvím dějepisných znalostí kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi na aktuální otázky.

Cílem předmětu je naplnit představu žáků o vybraných oborech společenských věd.

Výuka se převážně uskutečňuje v kmenových třídách, ale i v multimediálních učebnách.

Výuka předmětu se realizuje metodami frontální, interaktivní i projektové výuky, posíleny metodami diskuse, sestavením vlastní osobnostní křivky ve srovnání se sebereflexí, vypracováním seminárních prací na zadané téma s důrazem na vlastní obhajobu práce, s přihlédnutím k formální stránce práce – práce s odbornou literaturou, záznamem citací i studijní literatury.

Předmět je určen studentům, kteří mají zájem o společenskovědní problematiku a chtějí se jí věnovat studiem na vysoké škole či v pomaturitních oborech, a proto budou ze Základů společenských maturovat.

Obsahem semináře je systematické shrnutí a pohloubení vědomostí a dovedností získaných v hodinách ZSV. Seminář je zaměřen teoreticky i prakticky, k jednotlivým vědám je přistupováno zevrubněji. Tento způsob umožňuje hlubší proniknutí do problematiky jednotlivých věd a současně učí kreativní práci. Hodinové dotace umožňují větší zapojení konkrétních příkladů k jednotlivým látkám, interpretaci textu. V plánu seminářů je práce s odbornou literaturou, návštěva různých sociálních institucí, práce s postiženými lidmi a seniory.

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Společenská podstata člověka Proces socializace Problémy v mezilidských vztazích Sociální komunikace Psychologie osobnosti Obecná psychologie Sociální psychologie Vývojové psychologie Pedagogická psychologie Pedagogika	VP – pedagogická psychologie, pedagogika a sociální práce
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropská integrace, historie vzniku Evropská unie, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Rada Evropy OECD a další hospodářské organizace Politické doktríny a ideologie Mezinárodní vztahy Filozofické myšlení 19. a 20. století	
Multikulturní výchova	Kultura- struktura a funkce, subkultura, akulturace, enkulturace Religionistika	
Environmentální výchova	Environmentalismus jako politická ideologie Tvorba a ochrana životního prostředí jako jeden z globálních problémů	
Mediální výchova	Masmédia a jejich funkce ve společnosti Politická socializace a participace, výzkum veřejného mínění	

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žákům jsou nabízena společenskovední témata, která zpracují individuálně formou seminárních prací, následně obhajobou a diskusí s ostatními. Žák pracuje s odbornou literaturou, čímž posiluje kompetence k učení
- Žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat. Pod vedením učitele žáci analyzují odborné politologické a filozofické texty a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům pomáhá s vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k prezentaci vlastních názorů. Formou debaty tyto kompetence posiluje. Učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovedních problémech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy, žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Pomáhá žákům při interpretaci nově získaných informací. Žák dostane prostor představit svoji hypotézu před skupinou

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Směřuje žáka k vytváření uceleného výkladu k zadaným či vybraným tématům

Kompetence sociální a personální

- Učitel uplatňuje týmovou práci a skupinové projekty. Seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a přiměřené sebevědomí. Vytvoří pozitivní postoje k potřebám společnosti

Kompetence občanské

- Motivace ke sledování aktuální situace v oblasti politické, ekologické, sociální nebo ekonomické, nabízí žákům příležitost k diskusi. Učitel tak podněcuje žáky k zapojení do občanského života, např. účastí na charitativních, společenských či kulturních akcích. Na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství. Zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

- Žák rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál, získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích

2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 4. ročník a oktáva

Očekávané výstupy Žák	Obsah učiva	PT a TO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní podstatu jednotlivých metod ▪ pochopí podstatu biologické a sociální podmíněnosti chování ▪ pochopí zákonitosti a zásady učení 	<p>Pedagogická psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah pedagogické psychologie k jiným psychologickým disciplínám ▪ metody pedagogické psychologie ▪ biologická a sociální determinace chování ▪ psychologické otázky výchovy vzhledem na věkové zvláštnosti ▪ psychologie učení 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí a rozliší jednotlivé pedagogické pojmy ▪ objasní cíle výchovy ▪ aplikuje zásady výchovného působení na konkrétní situace ▪ objasní podstatu jednotlivých etap vývoje pedagogického myšlení 	<p>Pedagogika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ faktory rozvoje lidského jedince ▪ základní pedagogické pojmy a jejich vzájemné vztahy ▪ cíle a obsah výchovy ▪ složky výchovy ▪ zásady výchovného působení ▪ efektivita výchovného procesu ▪ dějiny pedagogického myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ aplikuje teoretické poznatky v praxi 	<p>Sociální práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ návštěva Domovinky (Centra seniorů) ▪ návštěva Chráněné dílny ▪ návštěva centra Help ▪ návštěva Dětského domova ▪ návštěva Ústavu sociální péče 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV Sociální komunikace

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vzdělávací obory: **Občanský a společenskovědní základ**
Vzdělávací předmět: **Politologie**

1. Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Seminář státoprávní teorie a politologie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ z RVP VG.

V průběhu vzdělávání jsou začleněna průřezová témata RVP VG (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova).

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o společnosti, posiluje své právní vědomí, odhaluje podstatu svého názoru na svět. Učí se klást otázky, pochybovat, a tak přirozeně podporovat pluralitu názorů v kontextu Evropy i světa. Prostřednictvím dějepisných znalostí kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi na aktuální otázky.

Cílem předmětu je naplnit představu žáků o jednotlivých oborech společenských věd.

Výuka se převážně uskutečňuje v kmenových třídách, ale i v multimediálních učebnách.

Výuka předmětu se realizuje metodami frontální, interaktivní i projektové výuky, posíleny metodami diskuse, sestavením vlastní osobnostní křivky ve srovnání se sebereflexí, vypracováním seminárních prací na zadané téma s důrazem na vlastní obhajobu práce, s přihlédnutím k formální stránce práce – práce s odbornou literaturou, záznamem citací i studijní literatury.

Předmět je určen studentům, kteří mají zájem o společenskovědní problematiku a chtějí se jí věnovat studiem na vysoké škole či v pomaturitních oborech, a proto budou ze Základů společenských maturovat.

Obsahem semináře je systematické shrnutí a prohloubení vědomostí a dovedností získaných v hodinách ZSV. Seminář je zaměřen teoreticky i prakticky, k jednotlivým vědám je přístupováno zevrubněji. Tento způsob umožňuje hlubší proniknutí do problematiky jednotlivých věd a současně učí kreativní práci. Hodinové dotace umožňují větší zapojení konkrétních příkladů k jednotlivým látkám, interpretaci textu. V plánu seminářů je práce s odbornou literaturou, návštěva různých sociálních institucí, práce s postiženými lidmi a seniory.

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Společenská podstata člověka Proces socializace Problémy v mezilidských vztazích Sociální komunikace Psychologie osobnosti Obecná psychologie Sociální psychologie Vývojové psychologie Pedagogická psychologie Pedagogika	4., oktáva
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropská integrace, historie vzniku Evropská unie, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Rada Evropy OECD a další hospodářské organizace Politické doktríny a ideologie Mezinárodní vztahy Filozofické myšlení 19. a 20. století	4., oktáva
Multikulturní výchova	Kultura- struktura a funkce, subkultura, akulturace, enkulturace Religionistika	4., oktáva
Environmentální výchova	Environmentalismus jako politická ideologie Tvorba a ochrana životního prostředí jako jeden z globálních problémů	4., oktáva
Mediální výchova	Masmédia a jejich funkce ve společnosti Politická socializace a participace, výzkum veřejného mínění	4., oktáva

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žákům jsou nabízena společenskovední témata, která zpracují individuálně formou seminárních prací, následně obhajobou a diskusí s ostatními. Žák pracuje s odbornou literaturou, čímž posiluje kompetence k učení
- Žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat. Pod vedením učitele žáci analyzují odborné politologické a filozofické texty a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům pomáhá s vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k prezentaci vlastních názorů. Formou debaty tyto kompetence posiluje. Učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovedních problémech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy, žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Pomáhá žákům při interpretaci nově získaných informací. Žák dostane prostor představit svoji hypotézu před skupinou

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Směřuje žáka k vytváření uceleného výkladu k zadaným či vybraným tématům

Kompetence sociální a personální

- Učitel uplatňuje týmovou práci a skupinové projekty. Seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebezpoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a přiměřené sebevědomí. Vytvoří pozitivní postoje k potřebám společnosti

Kompetence občanské

- Motivace ke sledování aktuální situace v oblasti politické, ekologické, sociální nebo ekonomické, nabízí žákům příležitost k diskusi. Učitel tak podněcuje žáky k zapojení do občanského života, např. účastí na charitativních, společenských či kulturních akcích. Na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství. Zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

Žák rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál, získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích

2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 4. ročník a oktáva

Očekávané výstupy Žák	Obsah učiva	PT a TO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ se orientuje v státních zřízeních jednotlivých států ▪ umí pracovat s právními dokumenty ▪ rozliší občanskoprávní, trestní a správní řízení 	<p>Státprávní teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ státní zřízení evropských států a vybraných států světa ▪ práce s právními dokumenty ▪ návštěva soudního řízení ▪ srovnání soudního a správního řízení ▪ návštěva MěÚ v Uh. Brodě 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v názorech hlavních představitelů evropského politického myšlení ▪ pochopí podstatu českého politického myšlení ▪ orientuje se v současném světovém a v českém politickém dění 	<p>Politologie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vývoj evropského politického myšlení ▪ vývoj českého politického myšlení ▪ přehled pojmů politologie a mezinárodních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV

Volitelný předmět - jednoletý

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vzdělávací obor: **Občanský a společenskovědní základ**
Vyučovací předmět: **Logika a filozofie**

1. Charakteristika vyučovacího předmětu

b) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Logika a filozofie vznikl ze vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ. Je zařazen do posledního ročníku studia na osmiletém i čtyřletém gymnáziu, jeho časová dotace je 3 hodiny týdně. Předmět navazuje na poznatky základního kurzu předmětů Matematika a Základy společenských věd a dále je prohlubuje a rozvíjí. Využívá disponibilní časové dotace. Výuka se realizuje kombinovaně frontální i seminární formou, je kladen důraz na kritické myšlení, formulaci názoru a jeho obhájení racionální argumentací, práci s primárními texty, diskusi, psaní krátkých strukturovaných textů a řešení problémových úloh. Předmět má vedle budování znalostní báze i výrazně formativní charakter.

Volitelný předmět - jednoletý

Předmět Logika a filozofie	Ročník 4. ročník a oktáva (4+O)	Hodinová dotace 3
-------------------------------	------------------------------------	----------------------

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Výroková a predikátová logika, řešení úloh	4+O
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Kapitoly z antické, novověké a současné filozofie	4+O
Multikulturní výchova	Kapitoly ze současné filozofie	4+O

Environmentální výchova	Kapitoly ze současné filozofie	4+O
Mediální výchova	Kapitoly ze současné filozofie	4+O

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Schopnost samostatně studovat primární texty přiměřené obtížnosti, plánovat studium, rozlišit podstatné od nepodstatného, učit se v kontextu

Kompetence k řešení problémů

- analýza problému, návrh alternativ řešení, volba vhodné metody

Kompetence komunikativní

- formulace myšlenek a jejich obhajoba argumentací, prezentace názoru, zaujímání stanoviska k názorům druhých

Kompetence sociální a personální

- schopnost týmové práce, schopnost pomáhat s řešením problémů druhým

Kompetence občanské

- preference demokratického uspořádání mezilidských vztahů, snah o aktivní utváření vlastní životní dráhy

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 4. ročník a oktáva

<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Obsah učiva</i>	<i>PT</i>
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Umí posoudit vztah logiky, myšlení a jazyka, ▪ Vymezí pojmy jazyk, sémiotika, sémantika, syntax 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah logiky, myšlení a jazyka, ▪ struktura jazyka, sémantika a syntax, ▪ formální a neformální logika 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládá klíčové dovednosti v rámci VL: převod z přirozeného do symbolického jazyka, negaci věty, ověřování tautologií, ověřování úsudků 	<p>VÝROKOVÁ LOGIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sémantika a syntax výrokové logiky, ▪ základní dvouhodnotové funkce, ▪ základní tautologie, ▪ pravidla správného usuzování, výrokovělogické vyplývání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládá klíčové dovednosti v rámci PL: převod z přirozeného do symbolického jazyka, negaci soudů, ověřování úsudků v tradiční logice 	<p>PREDIKÁTOVÁ LOGIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sémantika a syntax predikátové logiky, ▪ množinové pojetí vlastností a vztahů, ▪ individua, predikáty, kvantifikátory, ▪ pravidla správného usuzování, ▪ tradiční logika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí vymezit pojmy axiom, teorém, indukce, dedukce, hypotéza, teorie, ▪ zná základní vlastnosti logických systémů a vědeckých teorií 	<p>METODIKA VĚD</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ axiomy, systémy, dedukce a indukce, ▪ důkaz a hypotéza, ▪ základní vlastnosti axiomatických systémů a vědeckých teorií 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší úlohy na verbální, kvantitativní a analytické myšlení 	<p>ÚLOHY NA VERBÁLNÍ, KVANTITATIVNÍ A ANALYTICKÉ MYŠLENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná obsah základních filozofických disciplín ▪ umí posoudit vztah filozofie a speciálních věd a umění 	<p>VYMEZENÍ FILOZOFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ předmět filozofie, disciplíny, vztah filozofie, věd a umění, role filozofie v současném světě 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná základní teorii, obsah, myšlenkový kontext a roli Platónovy a Aristotelovy filozofie v dějinách myšlení 	<p>KAPITOLY Z ANTIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní problémy u předsókratiků, ▪ Platónova ontologie, teorie idejí a nauka o státu, ▪ Aristotelova metafyzika, členění věd 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí posoudit vztah filozofie, zkušenosti a rozumu, zná základní ontologické a metafyzické problémy novověku, ▪ rozlišuje etiku a metaetiku, ▪ dokáže racionálně argumentovat a zaujmout postoj k vybraným etickým problémům 	<p>KAPITOLY Z NOVOVĚKU</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Descartes: ontologie, psychologie, novověká věda, racionalismus a empirismus ▪ Kant: metafyzika ▪ Heidegger: metafyzika, existencialisté, Sartre, filozofie a politika ▪ Novověká etika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS ▪ OSV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí kriticky analyzovat pravděpodobné příčiny současných globálních problémů 	<p>KAPITOLY ZE SOUČASNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ filozofie a současný svět, filozofické aspekty globálních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS ▪ MV ▪ EV ▪ OSV